

Sygn. akt VIRCa 136/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Zofia Rutkowska

SR del do SO Arkadiusz Rokicki (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Siwińska

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego P. P. (1)** reprezentowanego przez matkę **A. S.**

przeciwko **D. P. (1)**

o alimenty

na skutek apelacji małoletniego powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 28 marca 2014 roku

sygn. akt III RC 1002/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że koszty procesu między stronami wzajemnie znosi;
2. w pozostałym zakresie oddala obie apelacje;
3. nie obciąża strony powodowej kosztami procesu kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 136/14

UZASADNIENIE

A. S., działając w imieniu małoletniego syna P. P. (1), wniosła o ustalenie obowiązku alimentacyjnego D. P. (1) wobec syna na kwotę po 1.470 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podała, że małoletni ma (...)miesiący. Pozostaje pod opieką poradni rehabilitacyjnej z uwagi na kręcz szyi. Przedstawicielka małoletniego po urlopie macierzyńskim powróciła do pracy. Opiekę nad dzieckiem przejęła wówczas niania, której koszt zatrudnienia wynosi 850 zł miesięcznie. Pozostałe koszty utrzymania dziecka określiła na 620 zł miesięcznie, a opłaty mieszkaniowe na 400 zł miesięcznie. Wskazała ponadto, że pozwany łoży na utrzymanie małoletniego od 450 do 800 zł miesięcznie. Sama otrzymuje wynagrodzenie za pracę w kwocie 2.119 zł netto. Zamieszkuje wyłącznie z synem, wobec czego całość kosztów utrzymania spoczywa na niej.

Odnosnie sytuacji materialnej pozwanego podała, że D. P. (1) pracuje jako ustawiacz maszyn (...). Jego dochód wynosi 4.000 zł brutto.

Pozwany, w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Motywuując swoje stanowisko podał, że dobrowolnie przekazuje na utrzymanie syna kwoty po 450 zł miesięcznie. Wskazał, że w jego ocenie kwota ta jest wystarczająca, a matka małoletniego zawyżyła wysokość wydatków na syna. Ponadto podał, że powódka utrudnia mu udział w wychowaniu dziecka. Jego dochód wynosi 2.448,30 zł netto, natomiast comiesięczne koszty utrzymania – 2.519,64 zł. Obecnie łoży na syna kwotę 450 zł. Podniósł, że mieszka razem z matką, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Jej dochód miesięczny to kwota 961,52 zł. D. P. (1) wskazał także, że w dniu 04 lipca 2012r. jego dom został zalany na skutek powodzi, a koszt remontu wyniósł 54.426,04 zł.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 28 marca 2014r. zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda alimenty w kwocie po 700 zł. miesięcznie poczynając od dnia 01 kwietnia 2014r. i oddalił powództwo w pozostałej części. Ponadto zasądził na rzecz powoda kwotę 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, nie obciążył go kosztami sądowymi i wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności oraz z urzędu klauzulę wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletni powód P. P. (1) urodził się (...) w O. i jest dzieckiem A. S. oraz D. P. (1). Wyżej wymienieni nie byli małżeństwem. Powód mieszka z matką w O., zaś jego ojciec w miejscowości K.. A. S. pracuje jako inspektor w Urzędzie (...) w O. i zarabia około 2.100 zł netto. Matka powoda za mieszkanie uiszcza czynsz w wysokości 294 zł oraz ponosi opłaty za fundusz remontowy, prąd, abonament telewizyjny, internet oraz telefon. Wraz ze swoim ojcem jest współwłaścicielem samochodu F. (...) rok produkcji (...). Innego majątku ani źródeł dochodu nie posiada. Poza powodem nie ma innych osób na swoim utrzymaniu. Matka powoda w czasie świadczenia pracy zatrudnia opiekunkę dla syna, której aktualnie płaci 950 zł. Małoletni, który urodził się z kręcem lewostronnym obecnie nie wymaga już rehabilitacji poza domem. Sąd I instancji ustalił także, że pozwany D. P. (1) jest kawalerem, poza powodem nie ma innych dzieci. Mieszka w miejscowości K. razem ze swoją matką. Wraz z nią i rodzeństwem jest współwłaścicielem domu jednorodzinnego i ponosi opłaty z nim związane. Pozwany pracuje jako ustawiacz i operator maszyn (...). Jego zarobki netto wynoszą przeciętnie 2.863,04 zł miesięcznie. Matka pozwanego pobiera emeryturę w wysokości około 900 zł. D. P. (1) poniósł koszty remontu domu, które powstały w wyniku zalania deszczem nawalnym latem 2012r. Całkowity koszt prac przekroczył 50.000 zł. Pozwany zaciągnął na ten cel dwie pożyczki w zakładzie pracy w łącznej kwocie 15.000 zł. Siostra pożyczyła mu 9.000 zł, które spłaca po 400 zł miesięcznie. Pozwany płacił matce powoda początkowo 600 zł, następnie 800 zł miesięcznie, a aktualnie uiszcza po 450 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, wydając wyrok z dnia 28 marca 2014r. za podstawę swojego rozstrzygnięcia przyjął artykuły 133 § 1 i 135 § 1 k.r.o. Bezspornym jest, że małoletni powód nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Pozwany jest kawalerem i ma na utrzymaniu jedynie powoda. W ocenie Sądu I instancji obecna kwota płaconych alimentów jest zbyt niska z uwagi zarówno na potrzeby małoletniego jak też sytuację majątkową samego pozwanego. Pozwany zaciągnął liczne pożyczki, które w ocenie Sądu I instancji nie są przeszkodą do płacenia alimentów wyższych niż uznane przez pozwanego. Dodatkowym kosztem po stronie powodowej jest wynagrodzenie opiekunki dziecka i pozwany powinien ponosić je w znaczącej części. Zarobki A. S. są znacząco niższe niż zarobki pozwanego a siłą rzeczy do niej należą osobiste starania o wychowanie powoda. W pozostałym zakresie powództwo uznane zostało za bezzasadne z uwagi na wiek powoda oraz obciążenia majątkowe pozwanego. Ponadto matka powoda także powinna finansowo przyczynić się do jego utrzymania. Sąd zasądził wspomniane alimenty od daty zbliżonej do daty wyroku albowiem potrzeby powoda za okres trwania postępowania zostały zaspokojone poprzez wykonywanie przez pozwanego postanowienia o zabezpieczeniu.

Od powyższego orzeczenia apelację złożyły obie strony.

Pozwany zaskarżonemu wyrokowi zarzucił sprzeczność ustaleń z zebrany materiał dowodowy oraz naruszenie przepisów mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego, polegającą na:

- przyjęciu, że zasądzona kwota 700 zł odpowiada możliwościom zarobkowym pozwanego w sytuacji, gdy pozwany w toku procesu wykazał, że nie jest w stanie ponieść tak wysokich kosztów utrzymania małoletniego,
- pominięciu okoliczności, że pozwany ma na utrzymaniu matkę, która jest uznana za osobę trwale i całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji,
- przyjęciu, że pozwany płacił alimenty w kwocie 800 zł już po zalaniu domu i pominięciu okoliczności, że udzielona przez siostrę pożyczka miała odroczony termin płatności i jej spłata rozpoczęła się od lipca 2013r.,
- uznaniu, że pozwany zarabia miesięcznie ok. 2.800 zł netto, podczas gdy wykazał, że jego zarobki miesięczne są zróżnicowane i zależne od dodatkowych czynników,
- uznaniu, że zarobki matki są znacząco niższe niż pozwanego w sytuacji, gdy różnią w niewielkim stopniu, natomiast pozwany czyni duże starania, ażeby móc zajmować się dzieckiem,
- uznaniu, że remont domu pozwanego, który był zmuszony wykonać na skutek zniszczenia nieruchomości przez powódź doprowadził do polepszenia jego standardu życiowego,
- pominięciu, że pozwany od kilku miesięcy ma debet na koncie, który częściowo pokrywa z wynagrodzenia,
- pominięciu okoliczności, że pozwany, ażeby móc dokonać bieżącej naprawy pojazdu, zmuszony był do zaciągnięcia pożyczki u pracodawcy,

2. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy powód przegrał sprawę w ponad 50 %.

Mając na względzie powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w pkt I poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 500 zł oraz w pkt III przez zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz obciążenie strony przeciwnej kosztami postępowania przed Sądem II instancji.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że Sąd I instancji pominął okoliczność, iż ma na utrzymaniu matkę M. P., która jest całkowicie niezdolna do pracy i samodzielnej egzystencji. W ocenie pozwanego Sąd także błędnie zinterpretował czas rozpoczęcia spłacania pożyczki zaciągniętej od siostry pozwanego, a więc okres obniżenia kwoty płaconych przez niego alimentów z 800 zł do 450 zł. Ponadto autor apelacji zarzucił, iż Sąd Rejonowy błędnie określił wysokość miesięcznych zarobków pozwanego i nie uwzględnił zmiany warunków pracy od 01 kwietnia 2014r., polegającą na zmniejszeniu zarobków do kwoty 1.969,00 zł netto. W ocenie pozwanego Sąd I instancji mylnie zinterpretował także starania pozwanego o jak najczęstsze kontakty z małoletni synem. Ponadto bezpodstawnie uznał, że remont domu pozwanego doprowadził do polepszenia standardu życiowego. Był on jedynie przywróceniem nieruchomości do stanu pozwalającego na zamieszkanie, po wystąpieniu powodzi. Pozwany podniósł, że zasądzona kwota 700 zł przekracza jego możliwości majątkowe i zarobkowe. W jego ocenie zasądzenie alimentów w kwocie ponad 500 zł jest niezasadne, gdyż także matka powinna ponosić koszty utrzymania małoletniego syna.

Powód w swojej apelacji zarzucił zaskarżonemu wyrokowi sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że zasądzona od pozwanego kwota 700 zł miesięcznie tytułem alimentów odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletniego i zaspokoi jego potrzeby w niezbędnym zakresie oraz odpowiada możliwościom majątkowym i zarobkowym pozwanego, podczas gdy z całokształtu

zebranego materiału dowodowego ocenianego według doświadczenia życiowego wynika, że kwota 800 zł odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletniego oraz możliwościom majątkowym i zarobkowym pozwanego.

W związku z powyższym strona powodowa domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego D. P. (1) na rzecz małoletniego P. P. (1) alimentów w kwocie 800 zł miesięcznie

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany jest osobą sprawną fizycznie, a jego dochody w okresie od grudnia 2013r. do lutego 2014r. wyniosły 2.863,04 zł miesięcznie. Ponadto zawierając umowy pożyczki powinien mieć na względzie konieczność łożenia na utrzymanie syna i zabezpieczyć na ten cel odpowiednie środki pieniężne. Matka małoletniego czyni osobiste starania o rozwój fizyczny i duchowy dziecka. Po dokonaniu niezbędnych opłat (w tym za opiekunkę) pozostaje jej na utrzymanie 571 zł miesięcznie.

Powód i pozwany w odpowiedziach na apelacje strony przeciwnej domagali się ich oddalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda była nieuzasadniona w całości, zaś apelacja pozwanego częściowo zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy za uzasadniony uznał zarzut pozwanego w zakresie błędnego rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji o kosztach procesu. Powód domagał się zasądzenia alimentów w wysokości 1.470 zł miesięcznie, a żądanie uwzględnione zostało do kwoty po 700 zł miesięcznie. W tej sytuacji brak było podstaw do obciążania nimi strony przeciwnej. Biorąc pod uwagę zakres, w którym powództwo zostało uwzględnione, zasadnym było ich wzajemne zniesienie stosownie do treści art. 100 k.p.c. W związku z tym, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., należało orzec jak w pkt 1 wyroku.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż podstawę rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego stanowią przepisy art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o. Zarówno usprawiedliwione potrzeby uprawnionego jak i zarobkowe oraz majątkowe możliwości zobowiązanego uzasadniały zasądzenie od pozwanego D. P. (1) na rzecz małoletniego powoda P. P. (1) alimentów w wysokości po 700 zł miesięcznie. Podkreślenia wymaga fakt, że ustalona kwota alimentów pozostaje w zakresie możliwości zarobkowych zobowiązanego, nawet przy uwzględnieniu faktu, że jego dochody zmniejszyły się po zamknięciu rozprawy przed Sądem I instancji do kwoty po 2.730 zł brutto miesięcznie. Zauważyć również należy, że pozwany poza małoletnim powodem nie ma innych osób na utrzymaniu. D. P. (1) nie wykazał, aby ponosił koszty utrzymania swojej matki, która z nim zamieszkuje i uzyskuje dochód w postaci emerytury i dodatku pielęgnacyjnego w łącznej wysokości 961,52 zł. Brak jest podstaw do uznania, że znajduje się ona w niedostatku co jest warunkiem koniecznym do powstania względem niej obowiązku alimentacyjnego pozwanego (art. 133 § 2 k.r.o.).

Oczywistym jest fakt, iż obowiązek utrzymania dziecka spoczywa także na matce małoletniego P. P. (1). Nie ulega jednak wątpliwości, że obowiązek ten jest przez nią realizowany również poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie syna (art. 135 § 2 k.r.o.). W takim wypadku świadczenie alimentacyjne ojca małoletniego powoda powinno polegać na pokrywaniu kosztów utrzymania oraz wychowania uprawnionego poprzez łożenie alimentów w wysokości po 700 zł. miesięcznie. Kwota ta jest wystarczająca do zaspokojenia większości potrzeb dziecka.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 385 k.p.c. apelacją pozwanego w pozostałym zakresie i apelację powoda w całości należało oddalić – pkt 2 wyroku.

Uwzględniając sytuację materialną powoda, na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążono go kosztami postępowania za instancje odwoławczą – pkt 3 wyroku.